

## Ændringsforslag til DN's energiforsyningspolitik

Efter ønske fra medlemmer af Repræsentantskabet sendte Hovedbestyrelsen DN's energiforsyningspolitik i høring fra 9. december 2024 til 16. februar 2025.

Der indkom over 150 kommentarer og ændringsforslag fra 11 lokalafdelinger og enkeltpersoner.

Af disse har hovedbestyrelsen helt eller delvist imødekommet 85 forslag i den version af energiforsyningspolitikken, der er sendt til repræsentantskabets behandling.

Pr. 24. april er der indkommet 23 nye ændringsforslag til den fremsendte energiforsyningspolitik, som fremstilles herunder inkl. hovedbestyrelsens stemmeanbefaling.

*En række ændringsforslag fra samme afsender berører samme tema. Hovedbestyrelsen og forslagsstiller foreslår derfor, at forslagene behandles samlet. De enkelte forslag er samlet i to puljer. Pulje A omhandler biogas fra konventionel kødproduktion (forslag 2-10) og Pulje B omhandler landskabelige og planmæssige hensyn (forslag 11-17). Ændringsforslag og motivationerne fra forslagsstiller kan ses i deres helhed under puljerne.*

| Ændringsforslag 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn(e) på afsender                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |
| <b>Forslag</b><br>Mit første ændringsforslag er et forslag om, at Repræsentantskabet indledningsvist stemmer om: <p style="text-align: center;"><b>Hvorvidt Repræsentantskabet overhovedet ønsker, at der ændres i foreningens nugældende energiforsyningspolitik?</b></p> (Til dirigenten: Repræsentantskabet er den øverste myndighed, jf. vedtægternes § 4, stk. 2. Beslutningen om at ændre i foreningens politikker tilkommer derfor først og fremmest Repræsentantskabet. Hvis Repræsentantskabet ikke finder grundlag for at ændre i den nugældende politik, bortfalder alle øvrige forslag. Derfor bør det første afstemningstema være, hvorvidt der overhovedet skal ændres i den nugældende politik). |                                                                   |
| <b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?<br><br>Alle tror, at dette handler om akraft for mit vedkommende. Det er imidlertid ikke korrekt. Flertallet af mine bestyrelseskolleger i DN Nyborg går nemlig ikke ind for akraft, og det respekterer jeg naturligvis – for jeg respekterer demokratiet i vores forening.<br><br>Min "agenda" med at få HBs ændringer i energipolitikken til debat på Repræsentantskabet er i stedet 3 andre vigtige grunde: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Først og fremmest af hensyn til demokratiet i vores forening: Repræsentantskabet er foreningens øverste myndighed – og derfor handlede HB uden mandat, da de ændrede i</li> </ol>   |                                                                   |

politikken uden planer om at forelægge disse ændringer til godkendelse i Repræsentantskabet. Det er således ikke helt rigtigt, når der står i materialet til i dag: "HB besluttede på opfordring fra repræsentantskabet at sende politikken i høring i REP frem mod repræsentantskabsmødet i april 2025" – jeg minder om, at vi var nok til at få punktet sat til afstemning på REP i efteråret 2024, og at det var på den baggrund, at HB valgte at sende energiforsyningspolitikken i høring.

2. For det andet kan jeg ikke se andet, end at de ændringer, som HB har foreslået – vil afskære os fra lokalt at forholde os kritisk til kommunernes planlægning for energi.
3. Og for det tredje – og helt overordnet – så kan jeg ikke se andet, end at vi med HBs ændringer cementerer et knæfald for regeringens energiplanlægning – den famøse hockeystavmodel – hvor det danske energiforbrug i 2045 skal komme fra 3 energikilder, nemlig sol, vind og biomasse. Navnlig det sidste troede jeg, at vi var imod. Men vi skriver stadig – i min optik meget naivt – at "biogas spiller en central rolle i den cirkulære økonomi, hvor det for eksempel kan være gavnligt for både klima og miljø at sende gyllen gennem et biogasanlæg, inden det spredes på markerne". Mener vi virkelig det?

Endelig vil jeg også gå i rette med, når der i oplægget til REP står: "Politikken skal desuden ses i sammenhæng med DN's øvrige politikker, herunder vedrørende placering af vindmøller og solceller." REP har aldrig godkendt HBs papir om placering af solceller. Dette papir er derfor ikke en "politik", men HBs holdning. Og det er vigtigt at kende forskellen: HB kan i henhold til vedtægternes § 10, stk. 2, nr. 4, hjemkalde sager fra en lokal bestyrelse, hvis "sagerne efter hovedbestyrelsens skøn ikke håndteres lokalt i overensstemmelse med DN's formål eller politikker". Bemærk, at der står ordet "politik" – Ikke beslutning/papir udarbejdet af HB.

Den mest afgørende ændring i HBs forslag – hvilket mærkeligt nok placeres til sidst i sagsfremstillingen – er det forhold, at DK iflg. HB ikke blot skal producere energi til eget behov, men også til eksport, hvis det "sker uden at gå på kompromis med natur og miljøhensyn". Hvad betyder det? Betyder det, at vi som lokalafdeling afskæres fra at klage over kommunale beslutninger, der placerer VE, i områder, der er beskyttet af landskabelige grunde?

Og DN er pludselig nødt til at acceptere CCS (CO<sub>2</sub>-fangst og -lagring) som en del af vores energistrategi. Hvorfor? Det er da vores strategi eller politik? Og igen – hvor stiller dette os lokalafdelinger, når vi skal gå i dialog med vores kommuner?

Og til allersidst: I regeringens hockeystav-model lægges det til grund, at der i 2045 produceres samme mængde af gylle som i dag (dette fremgår af beregningerne). Der er altså ingen planer om, at landbruget skal producere mindre kød. Tværtimod så kan kødproducenterne i dag få store summer i støtte til at opføre biogasanlæg. Jeg har sagt det før – faktisk allerførste gang i 2022, da vi behandlede vindmøllepapiret - den grønne omstilling af landbruget handler åbenbart om, at landbruget i fremtiden bliver energileverandører med deres solceller på marker, vindmøller og biogasproduktion.

Jeg ser ingen refleksion over denne udvikling i energipolitikken, som den nu er formuleret. Tværtimod. Den "nye" politik afskærer i virkeligheden os lokalt fra at gå kritisk til denne udvikling. Hvis man har det helt fint med det, skal man stemme ja til, at der skal ændres i den nugældende politik. Mener man som jeg, at det er afgørende for at bevare vores relevans som forening, at vi kan forholde os kritisk lokalt, så skal man stemme nej til, at der ændres i foreningens nugældende politik.

**Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:**

DN Nyborg og en række andre afdelinger sendte i efteråret 2024 et dagsordenforslag ifm. Repræsentantskabsmødet om, at DN's energiforsyningspolitik blev sendt i høring i Repræsentantskabet.

Det er altid Repræsentantskabets ret at bede om, at DN's politikker bliver behandlet og eventuelt ændret. I disse år sker der rigtig meget på energiområdet, og derfor er det fornuftigt at opdatere politikken.

Derfor imødekom HB opfordringen og sendte energiforsyningspolitikken i høring.

Der kom cirka 150 kommentarer og ændringsforslag, hvoraf det meste er imødekommet. Og på dette REP-møde skal vi behandle yderligere forslag.

Derfor vil det være meget ærgerligt at undlade at sætte politikken på dagsordenen.

For det første vil det være spild af tid for alle de aktive medlemmer af DN, som har lagt et stort arbejde i at sende forslag til HB.

For det andet vil resultatet være, at vi har den nuværende politik uden ændringer i. Politikken er på mange områder uopdateret ift. hvad der sket, siden den blev udarbejdet i 2018. Det vil være rigtig ærgerligt, at DN fremstår uopdateret og dermed mindre seriøs med en gammel politik.

I motivationen til dette forslag nævner forslagsstiller en række uenigheder med politikken, fx om CCS om støtte til eksport af grøn energi. Men hvis man stemmer for dette forslag, vil man bibeholde den nuværende holdning, som forslagsstiller er imod.

HB foreslår derfor, at vi tager debatten om uenigheder direkte ved at stemme om de kommende ændringsforslag og dermed ender med en opdateret politik.

**HB anbefaler, at der stemmes JA til at energiforsyningspolitikken skal opdateres med de ændringer repræsentantskabet beslutter**

**Pulje A: Biogas fra konventionel kødproduktion**

Omfatter ændringsforslag: 2-10

**Beskrivelse:**

Ændringsforslagene i denne pulje kredser alle om ønsket om, at DN tydeligt afviser brugen af biogas baseret på gylle fra konventionel husdyrproduktion. Nogle forslag ønsker en konkret udfasningsdato (senest 2040), andre ønsker skærpede formuleringer om støtte, EU-opfordringer eller tilføjelser i konkrete kapitler og anbefalinger. Fælles for forslagene er ønsket om at koble energipolitikken tættere til en omlægning af landbruget og en kraftig reduktion i kødproduktionen.

**HB's samlede vurdering og stemmeanbefaling:**

HB er helt enig i ønsket om at begrænse biogasproduktion fra ikke-bæredygtige kilder og deler bekymringen for, at støtte til biogas fra konventionel husdyrproduktion kan medvirke til at fastholde en uønsket høj produktion af konventionelt kød.

Derfor fremgår det allerede af DN's energiforsyningspolitik (kapitel 5), at:

*"Biogas skal primært produceres på restprodukter og affald – ikke på energiafgrøder eller gylle fra konventionel husdyrproduktion."*

*“Biogas bør alene baseres på restprodukter fra fødevarerproduktion og affaldskilder og kun anvendes, hvis der ikke findes bedre og mere værdiskabende anvendelser for disse ressourcer.”*

*“Det er afgørende, at øget efterspørgsel efter husdyrgødning ikke fastholder en uforholdsmæssig stor husdyrproduktion. Derfor skal biogas ikke baseres på konventionel gylle, men på restprodukter, og kun hvor det ikke fremmer et uhensigtsmæssigt landbrugssystem.”*

*” Støtteordninger bør tilpasses, så biogas kun anvendes i sektorer, hvor der ikke findes bedre alternativer. På kort sigt bør støtten til biogas helt udfases.”*

Disse formuleringer fastlægger en klar linje og giver DN et tydeligt grundlag for at afvise støtte og anvendelse af biogas, der ikke lever op til disse principper. Afsnittet om biogas, rummer på den måde allerede hensigten bag forslagsstillers ændringsforslag. En yderligere præcisering – fx i form af gentagelser flere steder i politikken – vurderes ikke nødvendig og kan risikere at svække den overordnede klarhed.

Samtidig anerkender HB, at så længe der findes en konventionel husdyrproduktion, vil der opstå reelle restprodukter (f.eks. gylle), som det kan være mest bæredygtigt at anvende i biogasproduktion. Det afgørende kriterium er altså, at der er tale om reelle restprodukter uden bedre alternative anvendelser, ikke resternes oprindelse alene.

Forslagstilleren ønsker, at biogas fra konventionel kødproduktion skal udfases fra 2040.

Det hænger sammen med DN's landbrugspolitik fra 2009, hvor vision er 100 procent økologi indenfor 30 år (2039).

Den vision er desværre i dag urealistisk at nå – lige nu er det økologiske areal i tilbagegang.

DN's vision er stadigvæk 100 procent økologi, men det vil fremstå urealistisk at fremsætte det som krav i dag.

Så længe Danmark har en konventionel husdyrproduktion, vil der være restprodukter, som det er relevant at bruge i biogas.

HB er naturligvis enig i, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen på sigt skal reduceres markant. Disse spørgsmål bør dog adresseres i DN's landbrugspolitik, som skal revideres i 2026 og ikke i detaljer i energiforsyningspolitikken. Enerkipolitikken fokuserer på, at biogas udelukkende skal bruges bæredygtigt, ansvarligt og uden at fastholde et uhensigtsmæssigt produktionssystem.

HB anerkender også risikoen for lock-in-effekter, og det er også skærpet i dette forslag til opdateret politik.

I energiforsyningspolitikken er fokus, at biogas kun bør indgå i energisystemet, når den er baseret på affald og reelle restprodukter og ikke modarbejder en omlægning af landbruget. Dette er også i tråd med anbefalingerne fra både Klimarådet og Concito, som netop anerkender at bæredygtigt produceret biogas har en vis rolle at skulle spille i energisystemet.

HB anbefaler derfor, at forslagene ikke vedtages, og at DN fastholder den nuværende formulering, som balancerer de mange hensyn som vi er enige i med forslagsstiller i, men samtidig anerkender, at der vil være restprodukter, som med fordel kan anvendes i energiforsyningen, **så længe der ikke findes bedre og mere værdiskabende anvendelser.**

**HB anbefaler, at der stemmes NEJ til ændringsforslagene i denne pulje.**

## Ændringsforslag i pulje A: Biogas fra konventionel kødproduktion

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn(e) på afsender                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |
| <b>Ændringsforslag 2</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                   |
| S. 4: 100 % reduktion af drivhusgasudledningerne i el- og varmesektoren, inklusiv en fuldstændig udfasning af afbrænding af importeret biomasse.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                   |
| Ændres til:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                   |
| S. 4: 100 % reduktion af drivhusgasudledningerne i el- og varmesektoren, inklusiv en fuldstændig udfasning af afbrænding af importeret biomasse. <i>Endvidere bør det alene være landbrug med bæredygtig fødevarerproduktion, der kan bidrage til energiproduktion, herunder til produktion af biogas.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                   |
| <b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?<br>I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevarerproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model). |                                                                   |
| <b>Ændringsforslag 3</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                   |
| S. 4: Et stop for subsidier til ikke-bæredygtige energikilder. Sådanne subsidier kan forvride markedet og vanskeliggøre konkurrencen for vedvarende energiteknologier.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                   |
| Ændres til:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                   |
| S. 4: Et stop for subsidier til ikke-bæredygtige energikilder, <i>herunder biogas-produktion fra konventionel kødproduktion</i> . Sådanne subsidier kan forvride markedet og vanskeliggøre konkurrencen for vedvarende energiteknologier.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                   |
| <b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?<br>I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevarerproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model). |                                                                   |
| <b>Ændringsforslag 4</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                   |
| S. 7: At der udarbejdes en konkret plan for, hvordan importeret biomasse i el- og varmeproduktionen kan udfases frem mod 2040.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                   |
| Ændres til:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                   |

S. 7: At der udarbejdes en konkret plan for, hvordan importeret biomasse og biogas fra ikke-bæredygtig kødproduktion kan udfases fra el- og varmeproduktionen frem mod 2040.

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevareproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).

#### Ændringsforslag 5

S. 10: At udarbejde en plan for – og hurtigst muligt iværksætte – en omfattende elektrificering af energisystemet inkl. en udfasningsplan for importeret biomasse, og biomasse, der ikke er certificeret som bæredygtig.

Ændres til:

S. 10: At udarbejde en plan for – og hurtigst muligt iværksætte – en omfattende elektrificering af energisystemet inkl. en udfasningsplan for importeret biomasse, biomasse, der ikke er certificeret som bæredygtig **samt biogas-produktion fra biogas-produktion fra konventionel kødproduktion.**

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevareproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).

#### Ændringsforslag 6

Efter afsnittet

S. 14: På baggrund af Ruslands invasion i Ukraine i 2022 er der i Danmark og resten af Europa opstået et ønske om at udfase importen af russisk gas senest i 2030, og klimafremskrivningen fra 2022 frem skriver som en konsekvens heraf udbygningen af biogaskapaciteten til at toppe på omkring 50 PJ/år i 2023. En analyse fra 2023 viser, at dette er muligt, selv hvis den animalske produktion halveres samtidigt. Det vil dog kræve et betydeligt fokus på det ændrede biomassegrundlag ved etablering af nye anlæg. For en bæredygtig biogasproduktion er det vigtigt, især at øge brugen af halm som biomasseinput, for at sikre, at der ikke benyttes biomasse beregnet til foder. Desuden er biogas ikke CO<sub>2</sub>-neutralt, da produktionen medfører udledninger afhængigt af biomassekilden.

Tilføjes:

S. 14: **Uanset krigen i Ukraine eller muligheden for at der i øvrigt ved fokus på input kan ændres på grundlaget for biogasproduktionen, er det DN's klare holdning, at al biogasproduktion, som hidrører konventionel kødproduktion skal være udfaset i senest 2040.**

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevareproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).

### Ændringsforslag 7

S. 16: At der udarbejdes en national plan for udfasning af kul, olie og biomasse i kraftvarmen, baseret på det princip:

Ændres til:

S. 16: At der udarbejdes en national plan for udfasning af kul, olie og biomasse, **herunder biogas fra konventionel kødproduktion**, i kraftvarmen, baseret på det princip:

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevareproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).

### Ændringsforslag 8

Efter afsnittet

S. 17: Foruden de traditionelle anvendelser for markens afgrøder og skovenes træer kan biomassen omdannes til brændstof for biler, skibe og fly – eller den kan brændes af i de store kraftværker og kraftvarmewærker som alternativ til kul eller naturgas. Biomassen kan også omdannes til biogas, der kan anvendes til at lave el og varme, den kan brændes i private husstandes fyr og brændeovne, og den kan indgå i mere avancerede produktioner, der på én gang giver transportbrændstof, el og varme, hvor ressourcer ikke ødelægges, og hvor restprodukter kan tilbageføres til naturen.

Tilføjes følgende afsnit:

S. 17. **Uanset at biomasse og herunder biogas således har en vis plads i den fremtidige energiforsyning, er det DN's klare holdning, at al biogasproduktion, som hidrører konventionel kødproduktion skal være udfaset i senest 2040.**

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevareproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Ændringsforslag 9</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| At der indsættes som første punkt på                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| S. 21: <i>At der udarbejdes en plan for udfasningen af al biogas, der hidrører konventionel kødproduktion, i senest 2040.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevarerproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).</p> |
| <b>Ændringsforslag 10</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| At punktopstillingen på s. 24 tilføjes:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| S. 24: <i>At EU udfaser al biogas, som hidrører fra konventionel kødproduktion.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevarerproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Pulje B: Landskabelige og planmæssige hensyn</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Omfatter ændringsforslag 11-16                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p><b>Beskrivelse:</b></p> <p>Ændringsforslagene i denne pulje ønsker at udvide formuleringerne om, at energiforsyningen skal ske i balance med natur og miljø, så de også omfatter "landskabelige hensyn" og "andre planlægningsmæssige hensyn". Forslagsstiller peger på, at DN ifølge sin formålsparagraf arbejder for at beskytte landskabet og ønsker, at det fremgår mere eksplicit, at landskabelige hensyn anerkendes i energiforsyningspolitikken.</p> |

### **HB's samlede vurdering og stemmeanbefaling:**

Ændringsforslagene er meget relevante, da landskabshensyn er en del af DN's formål. HB foreslår derfor, at forslagene imødekommes delvist med en sproglig justering, så denne politik flugter med REP's tidligere vedtagelser om vindmøller og landskabshensyn.

Det er nemlig helt korrekt, at energiproduktion – herunder sol og vind – kan påvirke landskabet, og at udpegede særligt værdifulde landskaber bør friholdes for VE-anlæg. Dette hensyn er allerede centralt i DN's eksisterende politik, bl.a. *"DN mener om placering af vindmøller"*, som nævnes flere steder i politiken. Her fremgår det bl.a. at:

*"DN er imod møller i værdifulde landskaber (som udpeget i kommuneplanerne), hvis de er i strid med det særligt værdifulde, som ligger til grund for udpegningen."*

Det fremgår også allerede af energiforsyningspolitikens første side, at politikken skal ses i sammenhæng med DN's øvrige politikker – og at natur og miljø fungerer som et samlet paraplybegreb for DN's mange fokusområder:

*"Den måde, vi producerer vores energi på, har stor indflydelse på vores natur og miljø, fordi energiproduktion både handler om brug af arealer, forurening og global opvarmning"*

Det er vigtigt, at det er præcist, hvad DN mener, når vi taler om landskabshensyn.

I DN's tidligere vindmølleplaceringspolitik var der en uklar formulering, som blev tolket meget forskelligt i DN.

Derfor besluttede Repræsentantskab i 2022, at DN har en faglig tilgang til landskabshensyn. Man besluttede, at DN er imod vindmøller i de kommunalt udpegede værdifulde landskaber, hvis vindmøllerne er i strid med grundlaget for udpegningen.

På den måde undgår DN at blive spændt for en vogn af borgergrupper, der fx bekæmper VE-anlæg på grund af deres private udsigt, og har en solid faglig tilgang i den vigtige balance mellem den vigtige udbygning af grøn strøm og beskyttelse af landskaberne.

Derfor foreslår HB et kompromisforslag, hvor man bruger de samme formuleringer om landskab, som REP vedtog i 2022.

- 1) en justeret formulering i kapitel 1, som imødekommer intentionen – uden at landskaber får særstatus i forhold til andre fokusområder.
- 2) at rykke afsnittet om sammenhæng med andre politikområder (*sidste afsnit i kapitel 1*) op i kapitel ét's tredje afsnit, så det står helt klart, at netop fordi energiforsyningen overlapper med så mange andre områder, skal denne netop ses i sammenhæng.

Konkret at ændre det tredje afsnit i kapitel 1 således:

*"Den måde, vi producerer vores energi på, har stor indflydelse på vores natur og miljø, fordi energiproduktionen ~~både handler om brug af arealer, forurening og global opvarmning~~ ikke kun handler om klima, men også om hvordan vi skal prioritere vores arealer, om forurening, ressourcer, om værdifulde landskaber, og mange andre hensyn. DN's energiforsyningspolitik skal derfor ses i sammenhæng med DN's øvrige politikområder; herunder landbrugs-, skov-, og*

*naturpolitikken, DN's holdning til planlægning og placering af solceller og vindmølleplaceringspolitikken, transportpolitikken samt DN's politik om produktion og forbrug."*

Dermed gør vi landskabshensynet helt tydeligt i starten af politikken med en faglig præcis formulering, så det ikke er nødvendigt at indsætte det i hele teksten.

**HB anbefaler**, at der stemmes **JA** til kompromisforslaget, som derved erstatter de 6 oprindelige ændringsforslag.

### Ændringsforslag i pulje B: Landskabelige og planmæssige hensyn

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn på afsender                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |
| <b>Ændringsforslag 11</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                   |
| <i>S. 3: Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at den danske energiforsyning inden 2040 som minimum skal producere vedvarende energi (VE) svarende til eget behov. Samtidig bør Danmark, i det omfang det kan ske uden at gå på kompromis med natur og miljø, også bidrage til den grønne omstilling i andre lande.</i>                                                                                                                      |                                                                   |
| Ændres til:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                   |
| <i>S. 3: Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at den danske energiforsyning inden 2040 som minimum skal producere vedvarende energi (VE) svarende til eget behov. Samtidig bør Danmark, i det omfang det kan ske uden at gå på kompromis med natur, miljø, <b>landskabelige og andre planmæssige hensyn</b>, også bidrage til den grønne omstilling i andre lande.</i>                                                                      |                                                                   |
| <i>Hvis ikke der er opbakning til, at afsnittet om eksport af energi til andre lande udgår, foreslås en ændring i sætningen, således at <b>landskabelige og andre planmæssige hensyn</b> tilføjes.</i>                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                   |
| <b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                   |
| Der mindes om, at der i DNS formålsparagraf (§ 2) står:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                   |
| <b>Planlægning</b> Foreningen arbejder for, at planlægningen på det lokale, regionale og nationale plan i videst muligt omfang tager hensyn til natur og landskabsværdier og integrerer hensynet til en bæredygtig udvikling. Foreningen arbejder for en skarp adskillelse mellem by og land, og for at udformning og placering af nye anlæg i det åbne land sker under størst mulig hensyntagen til de landskabelige og kulturhistoriske værdier. |                                                                   |
| Det bør fremgå klart, at vi som lokalforeninger har ret til at gå i "konstruktiv dialog" med vores kommuner, hvis vi mener, at energiplanlægningen går ud over landskabelige hensyn. Vi skal også bevare vores adgang til at påklage tilladelser til anlæg, som vi mener, strider mod kommunens egen planer eller                                                                                                                                  |                                                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>beskyttede områder. Kan vi ikke det – hvis vi kun kan gå ind i sager, hvor vi kan dokumentere et naturmæssigt eller miljømæssigt hensyn – vil vi lynhurtigt miste vores relevans som lokalforening.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p><b>Ændringsforslag 12</b></p> <p>S. 3: Den måde, vi producerer vores energi på, har stor indflydelse på vores natur og miljø, fordi energiproduktion både handler om brug af arealer, forurening og global opvarmning.</p> <p>ændres til:</p> <p>S. 3: Den måde, vi producerer vores energi på, har stor indflydelse på vores natur, miljø <b>og landskaber</b>, fordi energiproduktion både handler om brug af arealer, forurening og global opvarmning.</p>                                                                                                                                                                                                                 |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>Det bør fremgå af politikken, at DN anerkender, at energiproduktion påvirker vores landskaber (se også motivationen til ændringsforslag 2 og 3)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p><b>Ændringsforslag 13</b></p> <p>S. 3: Produktion af energi har også meget store og umiddelbare lokale konsekvenser for natur og miljø. Et godt eksempel er biomassen, som fylder mere og mere i den danske varmforsyning, og som lægger beslag på flere og flere ressourcer og større og større arealer i Danmark og globalt.</p> <p>Ændres til:</p> <p>S. 3: Produktion af energi har også meget store og umiddelbare lokale konsekvenser for natur, miljø <b>og landskabet</b>. Et godt eksempel er biomassen, som fylder mere og mere i den danske varmforsyning, og som lægger beslag på flere og flere ressourcer og større og større arealer i Danmark og globalt.</p> |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>Det bør fremgå af politikken, at DN anerkender, at energiproduktion påvirker vores landskaber (se også motivationen til ændringsforslag 2 og 3)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p><b>Ændringsforslag 14</b></p> <p>S. 3: I det omfang at Danmark kan bidrage til den grønne omstilling i andre lande, ved fx at producere mere energi end vi selv har behov for, bør vi i videst muligt omfang gøre dette. Det skal naturligvis ske i balance med øvrige hensyn, såsom ønsket om mere natur på land, mere skov, et sundt havmiljø osv.</p> <p>Ændres til:</p> <p>S. 3: I det omfang at Danmark kan bidrage til den grønne omstilling i andre lande, ved fx at producere mere energi end vi selv har behov for, bør vi i videst muligt omfang gøre dette. Det skal naturligvis ske i</p>                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>balance med øvrige hensyn, såsom ønsket om mere natur på land, mere skov, <b>landskabelige hensyn</b>, et sundt havmiljø osv.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>Det bør fremgå af politikken, at DN anerkender, at energiproduktion påvirker vores landskaber (se også motivationen til ændringsforslag 2 og 3)</p>                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Ændringsforslag 15</b></p> <p>S. 4: Et stop for investeringer i teknologi, der ikke leder os på vej mod en energiforsyning baseret på 100 % VE i balance med natur og miljø.</p> <p>Ændres til:</p> <p>S. 4: Et stop for investeringer i teknologi, der ikke leder os på vej mod en energiforsyning baseret på 100 % VE i balance med natur, miljø <b>og landskabelige hensyn</b>.</p>                              |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>Det bør fremgå af politikken, at DN anerkender, at energiproduktion påvirker vores landskaber (se også motivationen til ændringsforslag 2 og 3)</p>                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Ændringsforslag 16</b></p> <p>S. 22: Danmark har et særligt ansvar for at udnytte sit store potentiale for vindenergi, men det skal ske under hensyntagen til natur og miljø.</p> <p>Ændres til:</p> <p>S. 22: Danmark har et særligt ansvar for at udnytte sit store potentiale for vindenergi, men det skal ske under hensyntagen til natur, miljø, <b>landskabelige og andre planlægningsmæssige hensyn</b>.</p> |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>Det bør fremgå af politikken, at DN anerkender, at energiproduktion påvirker vores landskaber (se også motivationen til ændringsforslag 2 og 3)</p>                                                                                                                                                                                          |

## Ikke-puljede forslag:

| Ændringsforslag 17                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn(e) på afsender                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |
| <p>Til afsnittet</p> <p>S. 5: Bag tallene gemmer der sig dog en ubekvem sandhed: nemlig et stort og ikke-bæredygtigt forbrug af biomasse. I 2025 vil de ikke medregnede udledninger forbundet med afbrænding af biomasse i energiforsyningen alene udgøre &gt;10 mio. ton CO<sub>2</sub>e, og stort set svare til udledningerne fra hele transportsektoren. Medregnes biomassen i DK's samlede udledninger, ser tallene og udfordringen derfor noget anderledes ud.</p> <p>Tilføjes:</p> <p>S. 5: Bag tallene gemmer der sig dog en ubekvem sandhed: nemlig et stort og ikke-bæredygtigt forbrug af biomasse. I 2025 vil de ikke medregnede udledninger forbundet med afbrænding af biomasse i energiforsyningen alene udgøre &gt;10 mio. ton CO<sub>2</sub>e, og stort set svare til udledningerne fra hele transportsektoren. Medregnes biomassen i DK's samlede udledninger, ser tallene og udfordringen derfor noget anderledes ud. <b>Endvidere har Klimarådet udtrykt bekymring for risikoen, at biogasproduktionen kan føre til "lock-in" af en alt for stor og ikke-bæredygtig kødproduktion.</b></p> |                                                                   |
| <p><b>Motivering</b> – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?</p> <p>I DN's nugældende landbrugspolitik (fra 2017) er det for så vidt forudsat, at det kan biogas kan være et redskab til at mindske miljøbelastningen fra fødevareproduktion. Men det er også forudsat, at der i fremtiden skal produceres langt mindre gylle, fordi landbrugsproduktionen skal være økologisk. Jeg savner, at det skrives direkte i DN's energipolitik, at landbruget skal omlægges, og at kødproduktionen skal reduceres dramatisk (se også motivationen til ændringsforslag 1 og problemerne ved regeringens hockeystav-model).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                   |
| <p><b>Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:</b></p> <p>HB er enig i ønsket om at præcisere risici ved øget biogasproduktion, særligt i forhold til lock-in-effekter og fastholdelse af en stor, ikke-bæredygtig husdyrproduktion. Disse problemstillinger er allerede berørt i energiforsyningspolitikens kapitel 5, men HB vurderer, at en yderligere præcisering kan styrke forståelsen af DN's bekymringer og ståsted.</p> <p>Forslagsstiller henviser til Klimarådets vurdering, som også DN lægger vægt på. Klimarådet har påpeget, at biogas – hvis det ikke reguleret stramt – kan skabe investeringsstrukturer og leveringsaftaler, som modvirker en nødvendig omlægning af landbruget. HB er enig i, at det er en relevant bekymring, og vurderer, at det er hensigtsmæssigt at inkludere den tydeligt i politikken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                   |

Derfor foreslår HB, at følgende tekstindsættelse tilføjes i anden del af kapitel 5, hvor biogassens udfordringer og afgrænsninger beskrives:

“Mens biogas forventes at skulle spille en væsentlig rolle i den grønne omstilling af energiforsyningen, er det afgørende, at dette sker med fokus på nogle af de udfordringer, der følger med. Der er blandt andet risiko for, at en øget produktion af biogas kan forsinke en nødvendig omstilling af landbruget. Dette er f.eks. tilfældet, hvis udviklingen af biogas fører til en væsentlig øget efterspørgsel efter husdyrgødning, som kan give incitamenter til at foretage investeringer i anlæg og indgå langsigtede leveringskontrakter, der kan fastlåse produktionen i mange år fremover. Selv hvis øget biogasproduktion ikke i væsentlig grad er baseret på husdyrgødning, kan øget efterspørgsel efter alternative kilder som energiafgrøder eller importeret biomasse have uønskede effekter. **Klimarådet har også udtrykt bekymring for risikoen for, at biogasproduktionen kan føre til 'lock-in' af en alt for stor og ikke-bæredygtig kødproduktion.**”

Denne tilføjelse understøtter de eksisterende formuleringer i politikken og styrker DN's mulighed for at markere sig tydeligt i den offentlige debat om biogasens rolle – både som løsning og som potentiel barriere for en reel, systemisk omstilling.

HB ønsker dog at præcisere, at teksten ikke bør indsættes i det afsnit, hvor forslagsstilleren har placeret den – da det omhandler afbrænding af træ i varmforsyningen. For at sikre sammenhæng og klarhed anbefaler HB, at teksten i stedet indsættes i kapitel 5's afsnit om biogas.

**HB anbefaler, at der stemmes JA til ændringsforslaget, med den præcisering at den foreslåede tekst tilføjes i kapitel 5's afsnit om biogas, som en udbygning af afsnittet om risici og afgrænsninger.**

#### Ændringsforslag 18

|                     |                                                                   |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn(e) på afsender | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN     | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |

#### Forslag

S. 3: Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at den danske energiforsyning inden 2040 som minimum skal producere vedvarende energi (VE) svarende til eget behov. Samtidig bør Danmark, i det omfang det kan ske uden at gå på kompromis med natur og miljø, også bidrage til den grønne omstilling i andre lande.

Forslag – formulering:

S. 3: Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at den danske energiforsyning inden 2040 som minimum skal producere vedvarende energi (VE) svarende til eget behov. ~~Samtidig bør Danmark, i det omfang det kan ske uden at gå på kompromis med natur og miljø, også bidrage til den grønne omstilling i andre lande.~~

Dvs. teksten "Samtidig bør Danmark..." udgår.

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

DN bør arbejde for, at der udarbejdes en national plan for, hvor meget VE-energi der skal produceres, og hvor anlæg skal placeres. Det skal ikke være op til den enkelte kommune at afgøre. Vi har allerede mange eksempler på, at der er kommuner, hvor der opstilles eller planlægges navnlig med solcelle-anlæg, som vil producere langt meget mere, end der er behov for (se bl.a. professor Brian Vad Mathiesens kritik her: <https://energiwatch.dk/Energinyt/Renewables/article17482454.ece>)

Hvis der ingen øvre grænse er, for hvor meget vi skal producere i DK (fordi vi skal levere til EU), afskæres vi de facto fra at protestere mod "for meget energiproduktion" i vores respektive kommuner. Vi vil meget nemt blive ligegyldige som lokale foreninger. Derfor bør sætningen om eksport af energi udgå.

#### Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:

Det er en vigtig pointe, at der brug for en bedre planlægning af, hvor og hvor meget energi, der skal produceres i Danmark. Det er allerede klar DN-politik i fx "DN Mener om placering af vindmøller" fra REP 2022.

Men det er problematisk, hvis DN skal være imod, at Danmark producerer energi til andre lande.

For det første er DN også en klimaorganisation, og klima blev i 2021 skrevet ind i DN's formålsparagraf. Dette er blandt andet sket efter medlemsundersøgelser, hvor DN's nuværende og potentielle medlemmer ønskede mere klimahandling fra DN.

Verden står i en markant klimakrise, hvor der bliver slået rekord i afbrænding af fossile brændsler, der giver klimaforandringer. Klimaforandringerne er en markant trussel mod både biodiversiteten og menneskers sundhed og trivsel.

I Europa står energiforsyningen stadigvæk for en stor del af vores CO<sub>2</sub>-udledninger – og det er samtidig med, at biomasse på problematisk vis tælles som "CO<sub>2</sub>-neutralt".

Danmark er blandt de lande, der står for de største CO<sub>2</sub>-udledninger pr. borger, hvilket rækker markant ved politikernes fortælling om Danmark som "grønt foregangsland".

Derfor har Danmark et særligt ansvar og stort potentiale for at gøre en forskel for klimaet ved fx at producere grøn strøm til andre europæiske naboer.

Dette potentiale er veldokumenteret, bl.a. af Klimarådet, som skriver i en tidligere statusrapport:

"Hvis Danmarks planer om at udnytte Nordsøens vindressourcer bliver en realitet, er der potentiale for et betydeligt dansk produktionsoverskud af energi, som kan eksporteres som el, brint eller andre brændstoffer og dermed bidrage til Danmarks globale klimaindsats."

Det er samtidig helt vigtigt, at eksporten **kun** bør ske, hvis det ikke går på kompromis med natur og miljø. Derfor har DN både lokalt og nationalt en vigtig opgave i at sikre, at udbygningen af VE sker på en fornuftig måde med respekt for både klima, natur og miljø.

Den ændrer ikke DN's mål om selvforsyning, men sætter Danmarks VE-eksport i en **klimapolitisk og europæisk sammenhæng**, hvor **dansk overskudsenergi kan være med til at reducere CO<sub>2</sub>-udledninger i andre lande**. Danmarks forbrugsbaserede CO<sub>2</sub>-udledninger er blandt de højeste i verden per indbygger. Derfor er det både rimeligt og nødvendigt, at Danmark bidrager aktivt til den grønne omstilling i Europa og globalt, hvis vi har overskud af grøn energi, som kan hjælpe med at reducere andre landes fossile afhængighed.

At fjerne denne formulering vil sende et signal om, at Danmark ikke bør bidrage med grøn energi til andre lande – selv ikke når det kan ske på naturens præmisser og i områder, der i forvejen er præget af teknisk infrastruktur eller landbrugsproduktion.

**HB anbefaler, at der stemmes NEJ til ændringsforslaget.**

#### Ændringsforslag 19

|                     |                                                                   |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn(e) på afsender | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN     | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |

#### Forslag

S. 3: DN's energiforsyningspolitik skal i øvrigt ses i sammenhæng med DN's øvrige politikområder; herunder landbrugs-, skov-, og naturpolitikken, sol- og vindmølleplaceringspolitikkerne, transportpolitikken samt DN's politik om produktion og forbrug.

Ændres til:

S. 3: DN's energiforsyningspolitik skal i øvrigt ses i sammenhæng med DN's øvrige politikområder; herunder landbrugs-, skov-, og naturpolitikken, ~~sol- og vindmølleplaceringspolitikkerne,~~ transportpolitikken samt DN's politik om produktion og forbrug.

Eller:

S. 3: DN's energiforsyningspolitik skal i øvrigt ses i sammenhæng med DN's øvrige politikområder; herunder landbrugs-, skov-, og naturpolitikken, ~~vindmølleplaceringspolitikken,~~ transportpolitikken samt DN's politik om produktion og forbrug.

#### Motivering – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

Det er korrekt, at Repræsentantskabet i efteråret 2022 behandlede og tiltrådte papiret "DN mener om vindmøller". Papiret blev dog alene behandlet som et "DN mener papir" – og ikke som en politik. Derfor er det forkert at kalde det en "vindmølleplaceringspolitik".

Endvidere er det ikke korrekt, at Repræsentantskabet har behandlet og vedtaget en "sol-placerings-politik". På DN's hjemmeside kan man pt. finde et papir med overskriften "DN mener om placering og planlægning af solceller". Dette papir – som tilsyneladende er blevet behandlet på et HB-møde helt tilbage i december 2021, er imidlertid aldrig blevet forelagt Repræsentantskabet til behandling og godkendelse.

Når solcellepapiret ikke formelt er vedtaget af Repræsentantskabet, kan det ikke kaldes en "politik". Det er derfor faktisk forkert at skrive en "sol- og placeringspolitik".

**Husk:** Det er vigtigt at vide, hvornår noget er en politik, fordi HB i henhold til vedtægternes § 10, stk. 2, nr. 4, kan hjemkalde sager fra en lokal bestyrelse, hvis "sagerne efter hovedbestyrelsens skøn ikke håndteres lokalt i overensstemmelse med DN's formål eller politikker".

Det foreslås på denne baggrund, at ordene "sol- og vindmølleplaceringspolitikkerne" helt udgår, eller i det mindste, at der alene omtales henvises til "vindmølleplaceringspolitikken", da denne trods alt er godkendt af Repræsentantskabet.

**Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:**

HB anerkender forskellen mellem vedtagne politikker og HB-godkendte "DN mener"-papirer, og det er korrekt, at dokumentet om placering af solceller ikke er vedtaget af Repræsentantskabet. HB vurderer dog, at "DN mener om planlægning og placering af solceller" fortsat er et vigtigt og relevant udtryk for DN's linje og derfor bør nævnes i sammenhæng med vindmølleplaceringspolitikken.

Dokumentet "DN mener om placering af vindmøller" blev vedtaget af Repræsentantskabet i 2022 og kan derfor omtales som en politik. For at skelne politik der er vedtaget af REP og hvad der ikke er, foreslås følgende justering:

**Kompromisforslag:**

*"DN's energiforsyningspolitik skal i øvrigt ses i sammenhæng med DN's øvrige politikområder; herunder landbrugs-, skov-, og naturpolitikken, vindmølleplaceringspolitikken, **DN's holdning til planlægning og placering af solceller**, transportpolitikken samt DN's politik om produktion og forbrug."*

**HB anbefaler**, at der stemmes **JA** til kompromisforslaget.

**Ændringsforslag 20**

Navn(e) på afsender

Nanna Bille

Relation til DN

Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn.

**Forslag**

*S. 6: ~~Rent økonomisk giver det også rigtig god mening at gå forrest i den grønne omstilling. Tidligere fremsynethed har i høj grad været med til at skabe, og giver fortsat, et stort økonomisk afkast i Danmark, hvor vindmølleindustrien er et af Danmarks vigtigste eksportområder, og i 2022 eksporterede for mere end 43 mia. kroner og beskæftigede over 31.000 mennesker.~~*

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

Afsnittet har ingen relevans for DN's politik. Vi har til formål at varetage natur, miljø og landskaber – ikke økonomiske interesser.

**Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:**

HB er enig i, at DN's formål først og fremmest er at varetage hensyn til natur, miljø, klima og landskab. DN er uafhængig af erhvervsøkonomiske interesser og har ingen økonomisk egeninteresse i energibranchen.

Den oprindelige formulering i politikken, der fremhæver den samfundsøkonomiske betydning af den grønne omstilling – fx via beskæftigelse og eksport – skal ses som en måde at vise, at en bæredygtig omstilling også kan være til gavn for samfundet bredt. Det kan i nogle sammenhænge styrke DN's

gennemslagskraft, at vi viser forståelse for, hvordan en naturhensynende omstilling også kan spille sammen med andre samfundsmål.

HB anerkender dog, at afsnittet ikke er centralt for energiforsyningspolitikens formål, og at det kan undværes uden at svække DN's samlede position.

**HB anbefaler**, at der stemmes **JA** til ændringsforslaget.

## Ændringsforslag 21

|                     |                                                                   |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Navn(e) på afsender | Nanna Bille                                                       |
| Relation til DN     | Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn. |

### Forslag

S. 20: ~~Uanset holdningen til CCS, synes det mere og mere sandsynligt, at vi i fremtiden bliver nødt til at acceptere en eller anden form for kulstofindfangning som en del af vores energistrategi. DN vil arbejde for at sikre at dette sker på den mest bæredygtige måde muligt. Dette inkluderer at fastholde fokus på at energibesparelser, effektivisering og direkte elektrificering kommer længe før CCS/CCUS.~~

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

Det foreslås, at afsnittet udgår. Vi behøver ikke at acceptere noget som helst.

### Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:

HB anerkender, at CCS (kulstofindfangning og -lagring) er en omdiskuteret teknologi. DN har da også historisk forholdt sig kritisk til CCS som en "lappeløsning", der risikerer at bremse den reelle omstilling væk fra fossile brændsler og biomasse.

I dag vurderer HB imidlertid – i tråd med bl.a. Klimarådet og Concito og de fleste scenarier fra FN's klimapanel – at det **ikke længere er et spørgsmål om hvorvidt, men hvordan CCS skal indgå i løsningen**. FN's klimapanel har gentagne gange slået fast, at det vil være meget vanskeligt at nå Parisaftalens mål uden en vis anvendelse af CCS, særligt i sektorer og industrier, der vanskeligt kan elektrificeres eller omstilles til 100 % VE.

Derfor vil DN stille sig et helt isoleret og urealistisk sted, hvis vi ikke anerkender CCS som et en del af løsningen (selvom det absolut ikke er en optimal løsning).

Det handler i vid udstrækning om, at vi er kommet for sent og for langsomt i gang, med den grønne omstilling, hvorfor det nu er nødvendigt at tale om decideret at trække kulstof ud af atmosfæren. Det fremgår dog tydeligt af politikken, at CCS kun skal bruges **hvor det er nødvendigt**, og at det ikke må føre til "lock-in" i uheldsmæssige teknologier.

Politikken slår samtidig fast, at **energibesparelser, elektrificering og effektivisering skal prioriteres langt før CCS**, og at teknologien skal implementeres på en **bæredygtig måde**.

Det er et forsøg på en balanceret og pragmatisk tilgang, som gør DN i stand til at deltage sagligt i en politisk og teknologisk virkelighed, hvor CCS uden tvivl vil komme til at spille en rolle. At fjerne afsnittet helt

vil efterlade DN uden en position i en vigtig politisk debat og signalere, at vi ikke forholder os til realiteterne i den nationale klimaplanlægning.

**HB anbefaler**, at der stemmes **NEJ** til ændringsforslaget.

## Ændringsforslag 22

Navn(e) på afsender Nanna Bille

Relation til DN Lokalformand DN Nyborg og medlem af formandskabet for samråd Fyn.

### Forslag

S. 21: ~~At lave en strategi for brug af CCS og CCU i Danmark, der sikrer en bæredygtig implementering og brug af CCS og CCU i Danmark, samt at energibesparelser, energieffektivisering og direkte elektrificering prioriteres først.~~

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

DN skal ikke acceptere brugen af CCS.

### Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:

HB anerkender, at CCS (kulstofindfangning og -lagring) er en omdiskuteret teknologi. DN har da også historisk forholdt sig kritisk til CCS som en "lappeløsning", der risikerer at bremse den reelle omstilling væk fra fossile brændsler og biomasse.

I dag vurderer HB imidlertid – i tråd med bl.a. Klimarådet og Concito og de fleste scenarier fra FN's klimapanel – at det **ikke længere er et spørgsmål om hvorvidt, men hvordan CCS skal indgå i løsningen**. FN's klimapanel har gentagne gange slået fast, at det vil være meget vanskeligt at nå Parisaftalens mål uden en vis anvendelse af CCS, særligt i sektorer og industrier, der vanskeligt kan elektrificeres eller omstilles til 100 % VE.

Derfor vil DN stille sig et helt isoleret og urealistisk sted, hvis vi ikke anerkendes CCS om et en del af løsningen (selvom det absolut ikke er en optimal løsning).

Det handler i vid udstrækning om, at vi er kommet for sent og for langsomt i gang, med den grønne omstilling, hvorfor det nu er nødvendigt at tale om decideret at trække kulstof ud af atmosfæren. Det fremgår dog tydeligt af politikken, at CCS kun skal bruges **hvor det er nødvendigt**, og at det ikke må føre til "lock-in" i uhensigtsmæssige teknologier.

Politikken slår samtidig fast, at **energibesparelser, elektrificering og effektivisering skal prioriteres langt før CCS**, og at teknologien skal implementeres på en **bæredygtig måde**.

Det er et forsøg på en balanceret og pragmatisk tilgang, som gør DN i stand til at deltage sagligt i en politisk og teknologisk virkelighed, hvor CCS uden tvivl vil komme til at spille en rolle. At fjerne afsnittet helt

vil efterlade DN uden en position i en vigtig politisk debat og signalere, at vi ikke forholder os til realiteterne i den nationale klimaplanlægning.

**HB anbefaler**, at der stemmes **NEJ** til ændringsforslaget.

### Ændringsforslag 23

|                                                                                     |                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Navn(e) på afsender                                                                 | Ella Maria Bisschop-Larsen |
| Relation til DN<br>(angiv gerne evt. DN afdeling eller anden tilhørsforhold til DN) | DN Svendborg               |

#### Forslag

Bilag 6.1 kapitel 1 s. 3 Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at den danske energiforsyning inden 2040 som minimum skal producere vedvarende energi (VE) svarende til eget behov. Samtidig bør Danmark, i det omfang det kan ske uden at gå på kompromis med natur og miljø, også bidrage til den grønne omstilling i andre lande.

Formuleringen i bilag 6.2 s. 2: Eksport af vedvarende energi: Det fastholdes, at Danmark som minimum skal producere vedvarende energi svarende til eget behov, men præciserer, at produktion ud over dette med fordel kan eksporteres, hvis det sker uden at gå på kompromis med natur- og miljøhensyn. Samtidig er der et styrket fokus på betydningen af et tæt europæisk energisamarbejde, hvor Danmark kan spille en central rolle ved at bidrage med overskudsenergi til nabolandene. Dette samarbejde vurderes som en væsentlig faktor for at opnå en robust og stabil forsyningssikkerhed i et fremtidigt europæisk energisystem baseret på vedvarende energikilder.

Forslag til ny formulering:

**Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at den danske energiforsyning inden 2040 som minimum skal producere vedvarende energi (VE) svarende til eget behov. Produktion ud over dette kan med fordel eksporteres, hvis det sker uden at gå på kompromis med natur- og miljøhensyn. Danmark kan således spille en central rolle ved at bidrage med overskudsenergi til nabolandene.**

**Motivering** – Hvad er baggrunden for den foreslåede ændring?

Formuleringen i bilag 6. 2 er mere klar og præcis end tilsvarende tekst i bilag 6.1

#### Hovedbestyrelsens stemmeanbefaling:

HB anerkender ønsket om at skabe bedre sammenhæng og ensartethed i politikken. Den foreslåede ændring indebærer, at formuleringen i kapitel 1 opdateres, så den svarer til den mere præcise og nuancerede beskrivelse af eksport i bilag 6.2.

HB vurderer, at det er en forbedring, da den opdaterede formulering tydeliggør, at eksport kun kan ske **uden at gå på kompromis med natur- og miljøhensyn**, og samtidig sætter Danmarks rolle i et europæisk energisamarbejde ind i en strategisk kontekst. Det bidrager til en bedre forståelse af DN's position og giver læseren en klarere ramme for, hvad politikken rummer.

**HB anbefaler**, at der stemmes **JA** til ændringsforslaget.